BESCHIKKING VAN HET HOF
5 maart 1986 *

In zaak 69/85,

betreffende een verzoek aan het Hof krachtens artikel 177 EEG-Verdrag van het Verwaltungsgericht Frankfurt/Main, in het aldaar aanhangig geding tussen

Wünsche Handelsgesellschaft GmbH & Co., te Hamburg,

en

Bondsrepubliek Duitsland, vertegenwoordigd door het Bundesamt für Ernährung und Forstwirtschaft te Frankfurt/Main,

om een prejudiciële beslissing over de geldigheid van het arrest van het Hof van 12 april 1984 alsmede over de geldigheid van artikel 1 van verordening nr. 3429/80 (vrijwaringsmaatregelen voor de invoer van champignonconserven),

geeft

HET HOF VAN JUSTITIE,

samengesteld als volgt: Mackenzie Stuart, president, U. Everling, K. Bahlmann en R. Joliet, kamerpresidenten, G. Bosco, T. Koopmans, O. Due, Y. Galmot, C. Kakouris, T. F. O'Higgins en F. Schockweiler, rechters,

advocaat-generaal: G. F. Mancini
griffier: P. Heim

de advocaat-generaal gehoord,

de navolgende

* Procestaal: Duits.

BESCHIKKING

1 Bij beschikking van 21 februari 1985, ingekomen ten Hove op 15 maart daaraanvolgend, heeft het Verwaltungsgericht Frankfurt/Main krachtens artikel 177 EEG-Verdrag een aantal vragen gesteld over de geldigheid van het arrest van het Hof van 12 april 1984 (zaak 345/82, Wünsche, Jurispr. 1984, blz. 1995) alsmede over de geldigheid van artikel 1 van verordening nr. 3429/80 van de Commissie van 29 december 1980 tot vaststelling van de voor de invoer van champignonconserven geldende vrijwaringsmaatregelen (PB 1980, L 358, blz. 66).

2 Deze vragen zijn gerezen in het kader van hetzelfde geding, tussen dezelfde procespartijen, dat reeds ten grondslag lag aan de prejudiciële procedure waarin bovengenoemd arrest van 12 april 1984 is gewezen.

3 Ingevolge artikel 1 van verordening nr. 3429/80 van de Commissie werd gedurende de periode van 1 januari tot en met 31 maart 1981 bij het in het vrije verkeer brengen in de Gemeenschap van champignonconserven van post 20.02 A van het gemeenschappelijk douanetarief (GDT), waarmee de in die verordening vastgestelde hoeveelheden werden overschreden, een extra bedrag geheven van 175 Ecu per 100 kg netto bij wijze van „vrijwaringsmaatregel".

4 Aanleiding tot het bodemgeschil vormde het feit, dat het verzoek van Wünsche om van de betaling van deze extra rechten te worden vrijgesteld, door het bevoegde nationale orgaan was afgewezen. Dit orgaan had zich voor zijn beslissing beroepen op genoemde verordening nr. 3429/80 van de Commissie.

5 Het geschil werd voorgelegd aan het Verwaltungsgericht Frankfurt/Main, dat twijfelde aan de geldigheid van artikel 1 van genoemde verordening van de Commissie om de navolgende redenen:

— Wünsche zou aan de hand van officiële statistieken hebben aangetoond, dat niet was voldaan aan de in de basisverordeningen van de Raad gestelde voorwaarden voor het nemen van vrijwaringsmaatregelen door de Commissie, namelijk het bestaan van gevaar voor een ernstige verstoring van de markt voor champignonconserven. De verwijzende rechter verzocht het Hof daarom na te gaan, of aan bedoelde voorwaarden was voldaan dan wel hem de nodige gegevens ter zake te verstrekken;

— de Commissie zou niet bevoegd zijn geweest andere vrijwaringsmaatregelen te treffen dan die welke — volgens de verwijzende rechter limitatief — zijn opgesomd in verordening nr. 521/77 van de Raad van 14 maart 1977 (PB 1977, L 73, blz. 28).

6 Bij arrest van 12 april 1984 verklaarde het Hof voor recht:

„ Bij onderzoek van de [door het Verwaltungsgericht Frankfurt/Main] aan het Hof gestelde vraag is niet gebleken van feiten of omstandigheden die de geldigheid van verordening nr. 3429/80 van de Commissie zouden kunnen aantasten."

7 Blijkens het dossier heeft het Verwaltungsgericht Frankfurt/Main Wünsche uitgenodigd, opmerkingen met betrekking tot dit arrest te maken. Wünsche stelde zich op het standpunt, dat door dit arrest het recht in ernstige mate was geschonden, waardoor het geen bindende kracht kon hebben.

8 Onder deze omstandigheden heeft het Verwaltungsgericht Frankfurt/Main besloten de behandeling van de zaak andermaal te schorsen en het Hof te verzoeken om een prejudiciële beslissing over de volgende vragen:

„1) Is het arrest van het Hof van Justitie van de Europese Gemeenschappen (Eerste kamer) van 12 april 1984 in zaak 345/82 in strijd met algemene beginselen van gemeenschapsrecht, inzonderheid met het beginsel inzake het recht te worden gehoord of het beginsel dat niemand kan worden afgetrokken van de rechter die de wet hem toekent (Grundsatz des gesetzlichen Richters), doordat

a) geen rekening is gehouden met de stellingen van verzoekster, voor zover daarin de juistheid van de door de Commissie gebruikte statistieken werd betwist, en inzonderheid doordat geen instructie is gelast;

b) het Hof van Justitie een onderzoek naar de feiten heeft ingesteld, waartoe de verwijzende rechter bevoegd is ?

Indien vraag 1 ontkennend wordt beantwoord

2) Moet genoemd arrest aldus worden uitgelegd, dat artikel 14, lid 1, van verordening nr. 516/77 van de Raad van 14 maart 1977 houdende een gemeenschappelijke ordening der markten in de sector van op basis van groenten en fruit verwerkte produkten (PB 1977, L 73, blz. 1),

a) de Commissie bij de beoordeling van de vraag of zich op de markt verstoringen voordoen, vrij laat niet slechts in de beoordeling van statistische gegevens, doch ook in de bepaling van de juistheid daarvan,

ofwel

b) meebrengt dat officiële statistieken die de bevoegde regeringsinstanties van de Lid-Staten de Commissie ter beschikking stellen om het haar mogelijk te maken, toezicht te houden op de marktsituatie en, zo nodig, vrijwaringsmaatregelen te treffen, door de rechter niet op hun juistheid kunnen worden getoetst ?

Indien vraag 2 bevestigend wordt beantwoord

3) Is artikel 14, lid 2, van verordening nr. 516/77 in de daaraan bij het arrest van 12 april 1984 gegeven uitlegging ongeldig wegens strijd met gemeenschapsrecht van hogere orde, inzonderheid het beginsel dat de administratie aan de wet is gebonden [vgl. vraag 2a], respectievelijk het beginsel van volledige rechtsbescherming [vgl. vraag 2b)] ?

Indien vraag 1 of vraag 3 bevestigend wordt beantwoord

4) Is de verwijzende rechter ook dan gebonden aan een krachtens artikel 177 EEG-Verdrag in hetzelfde hoofdgeding gewezen arrest van het Hof van Justitie, wanneer dit arrest is gewezen in strijd met het beginsel inzake het recht te worden gehoord, respectievelijk het beginsel dat niemand kan worden afgetrokken van de rechter die de wet hem toekent, dan wel een geldige rechtsgrondslag mist ?

Indien vraag 4 ontkennend wordt beantwoord

5) Is artikel 1 van verordening nr. 3429/80 van de Commissie van 29 december 1980 tot vaststelling van de voor de invoer van champignonconserven geldende vrijwaringsmaatregelen (PB 1980, L 358, blz. 66) geldig ?"

9 Uit de bewoordingen van de verwijzingsbeschikking blijkt uitdrukkelijk, dat de nationale rechter wenst te vernemen, of het arrest van het Hof van 12 april 1984 ongeldig is (vraag 1 tot en met 3), en zo ja, of dit arrest niettemin bindend is voor de nationale rechter (vraag 4). In vraag 5 ten slotte wordt het Hof wederom ge-

vraagd, of artikel 1 van verordening nr. 3429/80 van de Commissie rechtsgeldig is.

De eerste drie vragen

10 Gezien de inhoud van deze vragen moet worden onderzocht, of een prejudicieel arrest van het Hof behoort tot de handelingen van de instellingen, waarvan de geldigheid het voorwerp kan zijn van een prejudicieel verzoek krachtens artikel 177, en of het Hof bevoegd is uitspraak te doen over die vragen.

11 Bij de beoordeling van 's Hofs bevoegdheid moet worden uitgegaan van de gehele regeling van artikel 177 EEG-Verdrag en van de in dit artikel neergelegde bevoegdheidsverdeling tussen de nationale rechterlijke instanties en het Hof.

12 Zoals het Hof reeds heeft uitgemaakt, strekt de door artikel 177 ingestelde rechterlijke samenwerking tussen de nationale rechterlijke instanties en het Hof van Justitie ertoe, de uniforme toepassing van het gemeenschapsrecht in alle Lid-Staten te waarborgen (arrest van 1.12.1965, zaak 16/65, Schwarze, Jurispr. 1965, blz. 1104).

13 Hieruit volgt, dat in een prejudicieel arrest van het Hof over de uitlegging of de geldigheid van een handeling van een instelling van de Gemeenschap met kracht van gewijsde wordt beslist op een of meer vragen van gemeenschapsrecht, en dat dit arrest voor de nationale rechter bindend is bij de beslechting van het bodemgeschil.

14 Bovendien moet worden opgemerkt, dat de buitengewone rechtsmiddelen waarmee het gezag van 's Hofs arresten weer in geding kan worden gebracht, in de artikelen 38 tot en met 41 van 's Hofs Statuut limitatief zijn opgesomd, en dat deze bepalingen niet van toepassing zijn op arresten in prejudiciële zaken, omdat er in die zaken geen procespartijen zijn.

15 De bindende werking van een prejudicieel arrest vormt echter geen beletsel voor de nationale rechter tot wie dit arrest is gericht, om, zo hij dit nodig oordeelt, zich opnieuw tot het Hof te wenden alvorens uitspraak te doen in het hoofdgeding. Volgens vaste rechtspraak is een dergelijk verzoek gerechtvaardigd, wanneer de nationale rechter bij de uitlegging of toepassing van het arrest op moeilijkheden stuit, wanneer hij het Hof een nieuwe rechtsvraag stelt of wanneer hij het Hof nieuwe feiten ter beoordeling voorlegt die ertoe kunnen leiden, dat het Hof een eerder gestelde vraag anders beantwoordt. Maar met een dergelijk hernieuwd verzoek kan niet de geldigheid van het gewezen arrest aan de orde worden gesteld, want dan zou tevens de in artikel 177 EEG-Verdrag geregelde bevoegdheidsverdeling tussen de nationale rechterlijke instanties en het Hof in gevaar komen.

16 Uit het voorgaande volgt, dat een prejudicieel arrest van het Hof niet behoort tot de handelingen van de instellingen van de Gemeenschap, waarvan de geldigheid het voorwerp kan zijn van een prejudicieel verzoek krachtens artikel 177 EEG-Verdrag. Bijgevolg is het Hof niet bevoegd om over de eerste drie vragen uitspraak te doen.

De vierde en de vijfde vraag

17 Daar de vierde vraag slechts is gesteld voor het geval het Hof het arrest van 12 april 1984 ongeldig zou verklaren, behoeft zij niet te worden beantwoord.

18 In de vijfde vraag beperkt het Verwaltungsgericht Frankfurt/Main zich ertoe, de in het arrest van 12 april 1984 behandelde vraag over de geldigheid van artikel 1 van verordening nr. 3429/80 opnieuw te stellen, zonder aspecten te vermelden — inzonderheid met betrekking tot de statistieken — die het Hof niet reeds in de eerdere procedure heeft onderzocht. Bijgevolg behoeft ook de vijfde vraag niet te worden behandeld.

19 Daar het Hof krachtens artikel 92, paragraaf 2, van het Reglement voor de procesvoering in iedere stand van het geding ambtshalve middelen van niet-ontvankelijkheid, welke van openbare orde zijn, in behandeling kan nemen, heeft het besloten zonder mondelinge behandeling uitspraak te doen overeenkomstig artikel 91, paragrafen 3 en 4, van het Reglement voor de procesvoering.

Kosten

20 De kosten door de Raad en de Commissie van de Europese Gemeenschappen wegens indiening van hun opmerkingen bij het Hof gemaakt, kunnen niet voor vergoeding in aanmerking komen. Ten aanzien van de partijen in het hoofdgeding is de procedure als een aldaar gerezen incident te beschouwen, zodat de nationale rechterlijke instantie over de kosten heeft te beslissen.

HET HOF VAN JUSTITIE

beschikt:

1) Het Hof is niet bevoegd om op de eerste drie vragen uitspraak te doen.

2) Er zijn geen termen aanwezig om de vierde en de vijfde vraag te beantwoorden.

Luxemburg, 5 maart 1986.

De griffier

P. Heim

De president

A. J. Mackenzie Stuart